

TEST Z HISTORII

Rzeczpospolita w XVI wieku · klasa 6

Ostatni Jagiellonowie, hołd pruski, demokracja szlachecka (sejm walny, sejmiki, nihil novi), gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, unia lubelska, wolne elekcje i Stefan Batory.

26 zadań · 29 punktów · klucz odpowiedzi i proponowana skala ocen na końcu pliku.

Czas pracy: ok. 40 minut.

Imię i nazwisko: Klasa: Punkty: / 29

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź. Za każde zadanie 1 punkt.

1. Ostatnimi królami z dynastii Jagiellonów byli:

- ☐ A) Zygmunt Stary i Zygmunt August ☐ B) Mieszko I i Bolesław Chrobry
☐ C) Stefan Batory i Henryk Walezy ☐ D) Jan III Sobieski i August II

2. Unię lubelską, która utworzyła Rzeczpospolitą Obojga Narodów, zawarto w roku:

- ☐ A) 1410 ☐ B) 1569 ☐ C) 1385 ☐ D) 1791

3. Hołd pruski złożył w Krakowie w 1525 roku:

- ☐ A) Ulrich von Jungingen ☐ B) Albrecht Hohenzollern ☐ C) Henryk Walezy
☐ D) Fryderyk Wielki

4. Sejm walny składał się z trzech stanów sejmujących:

- ☐ A) króla, cesarza i papieża ☐ B) szlachty, mieszczan i chłopów
☐ C) wojewodów, biskupów i kupców ☐ D) króla, senatu i izby poselskiej

5. Sejmiki ziemskie to:

- ☐ A) zgromadzenia chłopów ☐ B) sądy kościelne ☐ C) rady miejskie
☐ D) zjazdy szlachty danej ziemi, na których wybierano posłów

6. Gospodarstwo szlacheckie oparte na pracy chłopów pańszczyźnianych to:

- ☐ A) cech ☐ B) manufaktura ☐ C) folwark ☐ D) gildia

7. Najważniejszym towarem wywożonym z Polski w XVI wieku było:

- ☐ A) złoto ☐ B) przyprawy ☐ C) jedwab ☐ D) zboże

8. Zboże spławiano Wisłą do portu w:

- ☐ A) Lublinie ☐ B) Gdańsku ☐ C) Wilnie ☐ D) Krakowie

9. Pierwsza wolna elekcja odbyła się w roku:

- ☐ A) 1569 ☐ B) 1648 ☐ C) 1573 ☐ D) 1505

10. Pierwszym królem wybranym na wolnej elekcji był:

- ☐ A) Zygmunt III Waza ☐ B) Henryk Walezy ☐ C) Zygmunt August ☐ D) Stefan Batory

11. Artykuły henrykowskie to:

- ☐ A) zbiór kazań ☐ B) prawa chłopów do ziemi ☐ C) rozkazy wojskowe Batorego
☐ D) zasady ustroju, które musiał zaprzysiąc każdy król elekcyjny

12. Konstytucja nihil novi z 1505 roku stanowiła, że:

- ☐ A) chłopci mogą wybierać króla
☐ B) król nie może wprowadzić nowych praw bez zgody senatu i posłów
☐ C) sejm zbiera się raz na 10 lat ☐ D) szlachta musi płacić wysokie podatki

Część II. Prawda czy fałsz?

6 pkt

Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

13. Zygmunt August był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.

P	F
---	---

14. W wolnej elekcji mógł wziąć udział każdy szlachcic.

P	F
---	---

15. Pańszczyzna to bezpłatna praca chłopów na rzecz pana.

P	F
---	---

16. Stefan Batory pochodził z Francji.

P	F
---	---

17. Po unii lubelskiej Polska i Litwa miały wspólnego króla i wspólny sejm.

P	F
---	---

18. W XVI wieku najwięcej praw politycznych w Rzeczypospolitej mieli mieszczaństwo.

P	F
---	---

Część III. Połącz w pary (5 pkt)

Zadanie 19. Do każdego elementu z lewej kolumny dopisz literę pasującego opisu z prawej kolumny.

1. folwark

A. zjazd szlachty z jednej ziemi

2. sejmik

B. nic nowego bez zgody posłów i senatu

3. pacta conventa

C. powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów

4. nihil novi

D. gospodarstwo oparte na pańszczyźnie

5. unia lubelska

E. osobiste zobowiązania króla elekcyjnego

Część IV. Oś czasu (2 pkt)

Zadanie 20. Ułóż wydarzenia w kolejności od najdawniejszego do najpóźniejszego. Wpisz litery w kratki.

A. pierwsza wolna elekcja

B. konstytucja nihil novi

C. hołd pruski

D. unia lubelska

E. wojny Stefana Batorego z Moskwą

	→		→		→		→	
----------------------	---	----------------------	---	----------------------	---	----------------------	---	----------------------

najdawniejsze

najpóźniejsze

21. Wyjaśnij, czym była demokracja szlachecka. (2 pkt)

22. Dlaczego XVI wiek nazywa się „złotym wiekiem” Polski? Podaj dwa argumenty. (2 pkt)

Klucz odpowiedzi

Część I

1. A) Zygmunt Stary i Zygmunt	2. B) 1569	3. B) Albrecht Hohenzollern
4. D) króla, senatu i izby poselskiej	5. D) zjazdy szlachty danej ziemi,	6. C) folwark
7. D) zboże	8. B) Gdańsku	9. C) 1573
10. B) Henryk Walezy	11. D) zasady ustroju, które musiał	12. B) król nie może wprowadzić

Część II

13. P 14. P 15. P 16. F 17. P 18. F

Część III

1 - D 2 - A 3 - E 4 - B 5 - C

folwark – gospodarstwo oparte na pańszczyźnie

sejmik – zjazd szlachty z jednej ziemi

pacta conventa – osobiste zobowiązania króla elekcyjnego

nihil novi – nic nowego bez zgody posłów i senatu

unia lubelska – powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Część IV

B → C → D → A → E (2 pkt za pełną poprawną kolejność, 1 pkt za jeden błąd)

konstytucja nihil novi → hołd pruski → unia lubelska → pierwsza wolna elekcja → wojny Stefana Batorego z Moskwą

Część V - przykładowe odpowiedzi

21. To ustrój Rzeczypospolitej, w którym władzę sprawowali król i szlachta: szlachta wybierała posłów na sejm i króla, a bez zgody sejmu król nie mógł wprowadzać nowych praw ani podatków. Prawa polityczne miała tylko szlachta.

22. Np. rozwój gospodarczy i bogacenie się szlachty dzięki eksportowi zboża, rozkwit kultury renesansu (Kochanowski, Rej, Kopernik, przebudowa Wawelu), tolerancja religijna (konfederacja warszawska), silne i rozległe państwo po unii lubelskiej.

Punktacja: razem 29 pkt

Proponowana skala ocen – dostosuj ją do zasad oceniania w swojej szkole.

ocena	celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
% punktów	98-100%	90-97%	75-89%	50-74%	30-49%	0-29%